ទស្សនាវដ្ដី លេខ ៥

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

ទីចាត់ការ វត្តចេត្តា សង្កាត់លេខ ៦
ភ្នំពេញ

[illegible]

ព 128

128

មាតិការឿង

ភិក្ខុ អាំ-សួន (ហៅហម). .	វិចារណកថា	ទំព័រទី ១
បណ្ឌិត សម-សុខុម . . .	ពុទ្ធទស្សនៈ (ត)	,, ៥
. . . . . .	ដំណឹងសាសនា	,, ៨
មហា មាស-ចន.	ប្រវត្តិសង្ខេបនៃនាលន្ទា	,, ១០
លោក កែវ-ហាង់	ពុទ្ធប្បវត្តិ	,, ១២
មហា ថោង-ទិត	ស្ថានការណ៍នៅសហភាពភូមា	,, ១៦
. . . . . .	ប្រអប់សំបុត្រ	,, ១៨
ភិក្ខុ អាំ-សួន (ហៅហម) .	របនាវិលាសវាក្យភាសាអង់គ្លេស	,, ២៦
លោក ប៉យ-ប៊ុក	រឿងតុក្កតាធ្វើពីទធិជាតិ (ត)	,, ២៨
លោក តែ-ផុន	ជ័យប្រាជ្ញ (ត)	,, ៣០
លោក សួន-សុរិន្ទ	បុណ្ណកុមារ (ត)	,, ៣២
. . . . . .	ប្រវត្តិក្មេងកំព្រា	,, ៣៥

ថ្លៃទ្បជាវ

ក្នុងប្រទេស			ក្រៅប្រទេស		
៦ ខែ	១ ឆ្នាំ	១ ក្បាល	៦ ខែ	១ ឆ្នាំ	១ ក្បាល
៥០៛០០	១០០៛០០	១០៛០០	៦០៛០០	១២០៛០០	១៣៛០០

អ្នកទទួលទ្បជាវ

សូមផ្ញើចំពោះទៅលោក ម៉ៅ-ម៉ី ធ្វើការនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រុងភ្នំពេញ

ADRESSE: Monsieur Mao-Mey Ministère de L'Intérieur P.Penh

វិចារណកថា

ការសន្ទនាគ្នារវាងពពែនឹងស្វា ក្នុងឱកាសចូលឆ្នាំថ្មី ជាភាសាបាលី

វនរោ មក្កដោ សត្តោ
បត្តវរោ ឥទានេវ
តិដ្ឋន្តំ ឯឡកំ ទិស្វា
ឥតិ វត្វា តេន សទ្ធឹ
បុរិមចិត្រមាសាយ
រក្ខិតា ឯឡកេនេវ
អម្ហាកមេករដ្ឋស្ស
សីហានុ នាមកស្សេសោ
តស្ស វរោ អឌ្ឍនាទិ
វរស្សកគន្តុកស្សេវ
“មារិស មក្កដ សម្ម
កម្ពុជរដ្ឋសត្តានំ
ទឡ្ហី—ករកេរដ្ឋី វ
ឯតំ—សុវណ្ណរដ្ឋស្ស
តថា អម្ហាក រាជានោ
ការកោ រដ្ឋសេរិយោ

ហនុមានោ មហព្ពលោ
កម្ពុជរដ្ឋ មាគតោ ។
“សុប្បភាតំ មហាសម្ម!”
កថាសល្លាបមារភិ ។
យាវជុនា វ កម្ពុជា
សម្បន្នាយេវ សេរិយោ ។
នរោត្តមស្ស បិតុនោ
សេនាមច្ចា វរុត្តមោ ។
សោ ករោត្យានុសាសនំ
មក្កដស្ស ឥទ្ធិមតោ : ។
ករ កាលំ យោជ សមំ
កម្មន្តាយុជ្ជាបយំ ។
យំ មេ កតំ អាហាបយំ
គុណស្ស បយបស្សិវ ។
រាជបុត្តោ ច ធម្មិកោ
រក្ខិតព្វា តយា ហរេ ។

សាសនញ្ច ឥទំ ពុទ្ធ– ស្ស សុគតស្ស មុនិនោ
លោកហិតាវហំ រក្ខ វុឌ្ឍិ–សន្តិសុខាយតិ ” ។

ឯវំ សុត្វាន វ៉នពេ មហាពូណោ អសន្តាសោ
មុខស្សគ្គុបនំ ទស្សំ និគ្គយោ ច បជីវិធ:
“ឯវំ ឯវំ មហាសម្ព មា ភយ មា តសី–កវ
សព្វភាវំ កវិស្សាមិ កម្មជាយ វិសុទ្ធិយា ។
ជានាសិ ត្វំ បិយមិត្ត អទុតិយោម្ហិ មក្កជោ
ហន្ទុមាទោតិ នាមេន មហិទ្ធិកោ មហាពូណោ ។
មហាតេជោ វិរោ លោកេ សិប្បកម្មេសុ បគុណោ
មហាពជស្ស ពមស្ស ភូតបុព្វោ សេនាបតិ ។
រាវេ មេ ភាគតេខាទិ គោបេស្សាមេវ សាសនំ
ពជានោ យុវពជានំ រដ្ឋំ សេវិញ្ច ជនតំ ។

សុខំ ខេមំ ឥទំ សន្តំ សីតលំ ពុទ្ធសាសនំ
សទា សាមគ្គិមាហជំ យេសំ តស្ស សុរក្ខនំ ។
ពជា ច ពជិនី ចេវ នវរដ្ឋំ វ ការេតា
បិយា មនាម សព្វេសំ កម្ពោជរដ្ឋវាសិនំ ។
យុវពជា មហាវីរេ កម្ពុជរដ្ឋនាយកោ
មហាប្បញ្ញោ កល្យោ ទក្ខោ មហេសី ឯករដ្ឋស្ស ។
សព្វេសំ ការុណិកោ នាថោ មិហិតលក្ខណោ សុភោ

ការកោ ហិតកម្មស្ស ជនិប្ឋិតស្ស ហារកោ ។

ពហុកម្មោ អហោរត្តឹ ពលិក្កាពេ បដាហិតេ

អហាញ្ញស្ស មហាមច្ចោ រក្ខិតុំ តំ អនុប្បេ ។

កម្ពុជាយេវ រដ្ឋញ្ច វឌ្ឍេតុំ ភិយោ មយា

ធនេន អាការេន វ អភិនិប្ផាទនេន ច ។

រក្ខិតព្វញ្ច តំ សន្តិ- ភាវេ វារេ ជនក្កន្តេ

ធិតញ្ច វិបុលំ កត្វា គមនាគមនិកន្ទថា ។

តរុណេតស្ស សេរី បិ មុទុសន្តា អភិលទ្ធា

ភិយ្យោសោ វិបុលី-កត្វា និវារេតព្វ សត្តុហិ ។

កម្ពោជិកំ ជនតញ្ច កាលស្សេវ ឧដ្ឋាបយំ

កម្មន្តេ បយោជេយ្យំ សិក្ខនេន វារេន ច ។

ទណ្ឌកម្មំ ករិស្សាមិ យេហិ ទុច្ចរិតំ កតំ

សុកតំ យេហិ កម្មញ្ច សោត្ថិ តេសំ សមិជ្ឈតុ ។

ឯវំ បិយ មហាមិត្ត មមាទិស សន្ខុមុខ

សព្វេ មយ្ហំ ភាព ហោន្តុ សោធេស្សាមេវ សោត្ថិនាតិ ។

"សាធុ! សាធុ! បិយមិត្ត" ឥតិ កថេតិ ឯឡ្យកោ,

"សាធុកំ សុន្ទរេញ្ញាវ យំ តយា វុត្តវចនំ ។

តស្មា ហព្យាហំ មហាមិត្ត កពេមិ អបលោកនំ

សកដ្ឋានំ គមិស្សាមិ ករោហិ ត្វំ យថារុចិ ។

វិញ្ញត្ត ពុទ្ធជម្មោ វ! ហោតុ សព្វេ សមង្គិកោ!

ជយោ អម្ហាក សេញ្ញោ ច ហោតុ រាជិនិយោ តថា!

ជយោ ឧបយុវរាជស្ស ឯករដ្ឋស្ស បិតុនោ!

សោត្ថិ កម្ពុជរដ្ឋស្ស! តិដ្ឋតុ តំ អព្យាកតំ!

វិញ្ញត្តុ ទទ្ហិ-កវិតុ ឯករដ្ឋំ មនោរមំ!

ហោន្តុ វិញ្ញិ វិរុទ្ហិ ច សុខំ កម្ពុជវាសិនំ!!!”

ឥច្ចេវំ ឯឡ្យកោ វត្វា “សុវត្ថី និដ្ឋបយិ

គតោ ឯត្តន្តរហិត្វា សកដ្ឋានំ ឧបាគមិ ៗ

X

X X

ជម្ពូទីបេ នាលន្ទាមហាវិជ្ជាលយេ

កម្ពុជកោ វីរបណ្ឌិតោ នាម ភិក្ខុ

កម្ពុជិកនាមេន “អាំ-សួន, អាំ-ហម ឥតិបិញ្ញាតោ ៗ

ពុទ្ធទស្សនៈ (ត)

ទុតិយជ្ឈានមានអង្គ៣គឺ:

លះវិតក្កនឹងវិចារចេញបាន នៅសល់តែបីតិសុខៈ នឹងឯកគ្គតា ។

តតិយជ្ឈានមានអង្គ២គឺ:

លះបីតិបាន នៅសល់តែសុខនឹងឯកគ្គតា ។

ចតុត្ថជ្ឈានមានអង្គពីរគឺ:

លះសុខបានក្លាយជាឧបេក្ខា ហើយនឹងឯកគ្គតា ។

បញ្ហា ៣ប្រការដែលពោលថា: បានកើតឡើងក្នុងហឫទ័យរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ក្នុងយាមទាំង៣ជាលំដាប់នោះ, លោកពោលទុកថា: ក្នុងយាមទី១កើតបុព្វេនិវា-

សានុស្សតិញាណ ប្រែថា សេចក្ដីដឹងរលឹកបាន ដល់ខន្ធដែលអាស្រ័យនៅពីមុន, ឬពោលថា រលឹកជាតិទីបំផុតរបស់ខ្លួនបាន ៗ ក្នុងយាមទីពីរកើត “ចុតុបបាតញាណ” ប្រែថា សេចក្ដីដឹងចុតិនិងបដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ គឺការដឹងនូវសត្វទាំងឡាយល្អនិងអាក្រក់ផ្សេងគ្នាដោយអំណាចនៃកម្ម ឬន័យមួយទៀតហៅថា “ទិព្វចក្ខុ” ប្រែថា សេចក្ដីដឹងដូចជាដួងទិព្វ ៗ ក្នុងយាមទី ៣” “អាសវក្ខយញាណ” ប្រែថា សេចក្ដីដឹងនូវហេតុជាទីអស់ទៅនៃអាសវៈ គឺគ្រឿងសៅហ្មងដ៏គ្រោតគ្រាតនៅក្នុងខន្ធសន្ដាន ៗ

អធិប្បាយថា កំណត់ដឹងនូវខន្ធព្រមទាំងអាការៈដោយសេចក្ដីដែលជាហេតុ–ផលជាប់ទាក់ទងដល់គ្នានិងគ្នា ហៅថា “បដិច្ចសមុប្បាទ” ជាទីប្រជុំចុះក្នុង “អរិយសច្ច” កាលបើព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បានត្រាស់ដឹងយល់ច្បាស់បែបនេះហើយ ចិត្តក៏ផុតចាកសេចក្ដីសៅហ្មងទាំងពួង មិនប្រកាន់មាំដោយឧបាទាន មិនខ្វល់ខ្វាយក្នុងលោកិយសុខដែលជាសុខមិនពិតប្រាកដ ហើយនិងជាសុខមិនប្រសើរថ្លៃថ្លា ៗ

អរិយសច្ច

ធម៌ដ៏វិសេសដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ត្រាស់ដឹង ហើយទ្រង់បានត្រាស់ប្រៀនប្រដៅបុគ្គលដទៃឲ្យត្រាស់ដឹងតាម ហៅថា អរិយសច្ច គឺសេចក្ដីពិតយ៉ាងខ្ពស់មាន ៤ ប្រការៈ

១- ទុក្ខ ប្រែថាសេចក្ដីលំបាក កើតដោយផ្លូវកាយ – ចិត្ត

២ - ទុក្ខសមុទយ ប្រែថា ហេតុកើតឡើងនៃសេចក្ដីទុក្ខ

៣ - ទុក្ខនិរោធ ប្រែថា សេចក្ដីរលត់ទុក្ខ

៤ - ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ផ្លូវជាដំណើរដល់នូវសេចក្ដីរលត់ទុក្ខ; ឬហៅដោយខ្លីថា “ទុក្ខ, សមុទយ, និរោធ, មគ្គ”;

សូមអធិប្បាយតាមលំអាននៃបឋមទេសនារបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដែលហៅថា «ធម្មចក្ក»; តែមុននឹងអធិប្បាយ សូមដកស្រង់យកចំពោះតែគោលសេចក្ដី ដែលសំដែងដោយចតុរារិយសច្ច មកសំដែងទុកក្នុងទីនេះដូចតទៅ៖

១–ទុក្ខអរិយសច្ច: ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់បរិយាយថា: សេចក្ដីកើតក៏ជាទុក្ខ, សេចក្ដីចាស់ក៏ជាទុក្ខ, សេចក្ដីស្លាប់ក៏ជាទុក្ខ, សេចក្ដីសោកសង្រេងសង្រែ សេចក្ដីឈឺចាប់, សេចក្ដីខូចចិត្ត, សេចក្ដីចង្អៀតអង្អល់ចិត្តក៏ជាទុក្ខ, សេចក្ដីព្រាត់ប្រាសចាករបស់ដែលជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយក៏ជាទុក្ខ, ប្រាថ្នារបស់ណា មិនបានរបស់នោះដូចសេចក្ដីប្រាថ្នាក៏ជាទុក្ខ បើពោលដោយខ្លីថា ឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥ក៏ជាទុក្ខ ។

ពួកជនដោយច្រើន កាលបើពន្យល់របស់ជាទុក្ខឲ្យស្ដាប់ ក៏រមែងចូលចិត្តទាំងអស់ ។ វៀរលែងតែគោលសេចក្ដីថា: «សេចក្ដីកើតក៏ជាទុក្ខ» នេះនៅមានមនុស្សខ្លះឆ្ងល់, តែបើតាមពិតមិនគួរឆ្ងល់ឡើយ បើល្បងពិសោធន៍មើលឬត្រិះរិះមើលក៏អាចដឹងអាចយល់បានថាជាទុក្ខមែន៖

អាការដែលមនុស្សយើងប្រសូតចាកគភ៌មាតានោះឯង មិនមែនប្រសូតចេញបានដោយស្រួលទេ តែងមានសេចក្ដីលំបាកជាអនេកប្បការ; តែថាខ្លួនយើងចាំមិនបាននូវសេចក្ដីទុក្ខដែលបានទទួលក្នុងពេលនោះ ។

១, បើពោលឲ្យប្រណីតគួរគិតឲ្យល្អថា: បើយើងមិនបានកើតមកជាមុនទេ ក៏មិនត្រូវចាស់ មិនត្រូវឈឺ មិនត្រូវស្លាប់ មិនត្រូវជួបប្រទះអារម្មណ៍ផ្សេង ៗ ដែលធ្វើឲ្យកើតទុក្ខ, ការកើតនោះត្រាប់ទៅរកសេចក្ដីទុក្ខមួយយ៉ាង ដែលយើងត្រូវជួបប្រទះក្នុងជីវិត ។ កាលបើបានកើតមកហើយ ទើបកើតសេចក្ដីប្រកាន់មាំនឹងសេចក្ដីកន្ទល់ក្នុងបញ្ចក្ខន្ធ ដែលសុទ្ធតែជាសេចក្ដីទុក្ខទាំងអស់ ។ (នៅមានត)

ដំណើរទស្សនា

(ត)

១ទី២–នៅលើចំនួនសន្លឹកឆ្នោតទាំងនោះ ជួនកាលមានលេខដែលត្រូវផ្ទៀង៥ខ្ទង់ ឬ ៦ ខ្ទង់តាមសេចក្ដីសំគ្រតរបស់កម្មការ ៗ នៅលើបណ្ណកម្មវិធី មានពាក្យសេចក្ដីយ៉ាងពិស្ដារអំពីចំនួនមុខរតដែលត្រូវបានទទឹងចំនួនទឹកប្រាក់តាំងតែពីរង្វាន់ទី១ដរាបទៅ ចំពោះសន្លឹកឆ្នោតណាដែលមានលេខតុល្យភាពដូចគ្នានឹងលេខចេញ, ទាំងមានប្រាប់ឈ្មោះវង់ល្មោនដែលគេទឹងជួលមកលេងក្នុងពិធីបុណ្យនោះផង ៗ

១ទី៣– លុះបានចាត់កម្មវិធីដូចដែលពោលមកខាងនេះហើយ ក្នុងថ្ងៃមុនថ្ងៃចូលបុណ្យចំនួនជាងកន្លះខែ គណៈកម្មការក៏ចាត់ជួលរថយន្តមួយយ៉ាងធំល្មមមក ហើយតុបតែងដោយគ្រឿងអលង្ការផ្សេង ៗ មានបងសំពត់ផ្ទាំងអក្សរដែលរចនាយ៉ាងល្អហើយធំ ៗ ច្បាស់ ៗ ជាការប្រកាសប្រាប់នូវពិធីបុណ្យនឹងស្ថានទីដែលត្រូវធ្វើជាដើម, ម្យ៉ាងទៀតនៅលើរថយន្តនោះ មានចាក់ថាសម៉ាស៊ីនច្រៀងដែលបញ្ចេញតាមបំពង់បញ្ចេញសម្លេង (ឧគ្ឃោសនៈស័ព្ទ) ដែលគេប្រដាប់លើដំបូលរថយន្ត ៗ ពេលនោះគណៈកម្មការចំនួន ៥-៦ នាក់តែងខ្លួនយ៉ាងស្អាតបាតតាមបែបស៊ីវិល័យរបស់ជនជាតិក្ខមា ដែលនៅទីងសំលៀកបំពាក់នោះ ៗ មានខ្ទាស់ប័ត្រសំគាល់ខ្លួនថាជាគណៈកម្មកាបុណ្យពិត ៗ កាន់ផ្ដិលប្រាក់ធំ ៗ ដែលនៅក្នុងផ្ដិលនោះ ៗ មានសន្លឹកឆ្នោតនឹងបណ្ណកម្មវិធីផងឡើងកាន់រថយន្តហើយឲ្យបរចេញទៅកាន់ទីគ្រប់ច្រកល្ហក ៗ ក្នុងទីនោះ ៗ គេឈប់

បន្ទន់រវាង១០ ឬ ១៥នាទី ដើម្បីដើរលក់ឆ្នោតនឹងចែកកម្មវិធីបុណ្យ; ឯសម្លេងចម្រៀងដែលលាន់ចេញតាមទេគ្យាសនៈស័ព្ទ ក៏បេះតែឮសូរស័ព្ទអឺងកងមិនមានអាក់ ទោះរថយន្តបរក្តី ឈប់ក្តី វៀរលែងតែពេលណាដែលគេត្រូវប្រកាសឃោសនាប៉ុណ្ណោះ ៗ ការដើរឃោសនាបែបនេះ មានធ្វើតែពល់ ៗ ថ្ងៃដរាបទាល់តែអស់សន្លឹកឆ្នោត ៗ តាមធម្មតា ការផ្សៀងឆ្នោតនោះ ច្រើនតែធ្វើនៅថ្ងៃទីបំផុតបុណ្យ ៗ

១ទី៤— នាកាលដល់ថ្ងៃចូលបុណ្យហើយ គេក៏ប្រដាប់តាក់តែងទ្វារព្រះចេតិយឬពុទ្ធនាគានោះ ៗ ដោយភ្លើងអគ្គិសនីនឹងគ្រឿងភ្ញីផ្សេង ៗ គួរជាទីរមណីយទស្សនីយ៍; ឯវង់ល្ខោនដែលគេបានជួលកំណត់ទុកពីពេលមុន ក៏មកលេងក្នុងពេលនោះ, ចាប់បើកឆាកលេងតាំងពីម៉ោង៩យប់ដល់ម៉ោង៧ព្រឹក គំរប់៣យប់ឬលើសពីនោះតាមកម្មវិធី ៗ ឯពេងល្ខោនជាភារៈលើអ្នកម្ចាស់បុណ្យ ៗ ចំណែកអ្នកដែលមកមើលល្ខោននោះសុទ្ធតែមកប្រកាន់ទីកន្លែង កន្លែងបោះបង្គោលដីសរសេរឈ្មោះទុកជាមុន៣-៤ថ្ងៃ ៗ ក្នុងរាត្រីដែលល្ខោនផ្តើមលេងអ្នកទាំងនោះ ខ្ចះកាន់កន្ទេលខ្នើយ នាំកូនចៅមកដេកមើលក្នុងទីនោះតែម្តង ៗ តែថា ការរាស់ដីប្រកាន់កន្លែងមើលល្ខោននេះ មិនមានត្រូវបង់ខាតសោហ៊ុយទេ, ទាំងការលក់ដូរផ្សេង ៗ ក្នុងទីបុណ្យ ដែលពិនិត្យមើលទៅឃើញសុទ្ធតែជនជាតិកូមាលក់ដូរនោះ ក៏មិនមានត្រូវបង់ពន្ធអាករឡើយ ដោយអ្នកទាំងនោះសុទ្ធតែបានទិញសន្លឹកឆ្នោតហើយស្រេច ៗ វេលាថ្ងៃក្នុងពិធីបុណ្យនោះ មិនឃើញមានបាត់ការធ្វើអ្វីទេ ស្ងាត់ឈឹងដូចថ្ងៃធម្មតា ៗ

(នៅមានត)

ប្រវត្តិសង្ខេបនៃនាលន្ទា (តនិងចប់)

បំណែកប្រទេសជប៉ុននិងទីបេត៍ ក៏បានបញ្ជូនព្រះត្រៃបិដកខាងលទ្ធិមហាយាន និងគម្ពីរផ្សេងៗ ជាភាសាជប៉ុននិងទីបេត៍ ។ ក្រៅពីនេះ សហរដ្ឋអាមេរិកបានជួយប្រាក់ ១ ម៉ឺនដុល្លា ដើម្បីទិញសៀវភៅសម្រាប់តម្កល់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យនៃវិជ្ជាស្ថាននេះ ។ ប្រទេសទាំងអម្បាលនេះ បានបញ្ជូនសៀវភៅខាងវិទ្យាសាស្ត្រដំពូកខ្លះ ដូចយ៉ាងតក្កវិជ្ជា (logic) ទស្សនវិជ្ជា (Philoophy) និងនិរុត្តិសាស្ត្រ (Philology) ជាដើម ។ ឯក្បួនច្បាប់ប្រៀបធៀបសាសនាផ្សេងៗ គណកម្មការវិជ្ជាស្ថាននេះបានចាត់ចែងឡើងខ្លះ ។

ឯពួកនិស្សិតដែលរៀននៅវិជ្ជាស្ថាននេះ ផ្នែកបព្វជិតគេឲ្យនៅក្នុងគ្រឹស្ថានសិក្សាធំ, ផ្នែកគ្រហស្ថឲ្យនៅក្នុងសណ្ឋាគារសម្រាប់វិជ្ជាស្ថាន ។ រាជការបានជួលសណ្ឋាគារមួយធំមានជាន់ពីរថែមទៀត សម្រាប់ជាលំនៅរបស់និស្សិតដែរ ។ រាជការទើបនឹងសាងហើយស្រេចនូវគ្រឹស្ថាន ៤ ខ្នង សម្រាប់ចាងហ្វាងនិងសាស្ត្រាចារ្យ ។ សព្វថ្ងៃគេកំពុងចាត់ការឲ្យសាងគ្រឹស្ថានសិក្សាមួយខ្នងទៀត ប្រហែលជាធំជាងគ្រឹស្ថានសិក្សាមុនៗ តាមគ្រោងការដែលគេបានគិតទុកជាស្រេច និងដោយជំនួយអំពីរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងពេញបន្ទុកនោះ, គេបំរុងនឹងពង្រីកវិជ្ជាស្ថាននាលន្ទានេះឲ្យបានជាមហាវិទ្យាល័យពេញលក្ខណៈក្នុងអនាគតឆាប់ៗនេះ ។

អំពីថ្នាក់រៀន

តាមលក្ខន្តិកដែលទើបនឹងចេញប្រើថ្មីៗនេះ ថ្នាក់រៀន ៤ ឆ្នាំ គឺ:

ឆ្នាំទី ១– ថ្នាក់សាស្ត្រី (Shastry) សម្រាប់និស្សិតដែលចេះបាលីតិច,

ថ្នាក់ទី ២– ថ្នាក់បាលីអាចារ្យ (Achaya closs) សម្រាប់និស្សិតដែលចេះបាលីគ្រាន់បើ,

ថ្នាក់ទី ៣– បរិញ្ញាត្រី (B.A.: Bachelor of Arto) វិជ្ជាគ្រប់យ៉ាងរៀនជាភាសាអង់គ្លេសទាំងអស់,

ថ្នាក់ទី ៤– ថ្នាក់បរិញ្ញាទោ (M.A.: Master of Arts) បាលីនឹងអង់គ្លេសបញ្ចូលគ្នា ។

ឯភាសាឯទៀតដែលមានរៀនក្នុងវិជ្ជាស្ថាននេះគឺ សំស្ក្រឹត, ហិណ្ឌី, បារាំង, ចិន, ជប៉ុន, ទីនឹងទីបេត៍, ប៉ុន្តែភាសាទាំងនេះបើពុំរៀនក៏បាន ។ ភាសាដែលត្រូវតែរៀនខានពុំបាន គឺ បាលីនឹងអង់គ្លេស ។ បាលីប្រើសម្រាប់ស្រាវជ្រាវច្បាប់ព្រះពុទ្ធសាសនាពិតៗ មានអភិធម្មជាដើមនឹងក្នុងការសរសេរប្រឡង ។ អង់គ្លេសប្រើជាភាសាកណ្ដាល សម្រាប់ពន្យល់ក្នុងវិជ្ជាផ្សេងៗ នឹងក្នុងការប្រឡង ។

និស្សិតដែលនៅរៀនសព្វថ្ងៃ ពុំទាន់មានច្រើនប៉ុន្មានទេ, រួមទាំងអស់ចំនួន ៥០ រូបប៉ុណ្ណោះ ។ បណ្ដានិស្សិតទាំងនោះ សមណនិស្សិតមាន ២០ រូបគឺ: មកពីលង្កាទ្វីប ៨ រូប. សៀម ១១, ខ្មែរ ៣, យួន ១, ឥណ្ឌៀ ១ ។ សមណនិស្សិតលាវនឹងមក ២ រូបទៀតក្នុងពេលឆាប់ៗ នេះ; សមណនិស្សិតសៀមចេះតែមានមកបន្តៗ គ្នាជាលំដាប់ៗ ក្រៅអំពីនេះសុទ្ធតែគ្រហស្ថហើយច្រើនតែជាតិឥណ្ឌៀ ។ មានតែ ៣ រូបដែលជាជនបរទេស គឺជាតិទីបេត៍ ១ រូប, ជប៉ុន ២ រូប ។

សេចក្ដីពិសេស:

រដ្ឋាភិបាលថៃ ដោយសម្ដីងឃើញអនាគតមហាវិទ្យាល័យនាលន្ទា, បានអនុមតិឲ្យទិញដីមួយកន្លែងប្រហែល ១០០ម, ៤ ជ្រុង ជិតវិជ្ជាស្ថាននាលន្ទា ដើម្បីកសាងវត្ត

សម្រាប់ឲ្យភិក្ខុ-សាមណេរជាតិថៃនៅសំណាក់អាស្រ័យសិក្សា ។

ថ្ងៃទី ១៩ មករា ព.ស. ២៤៩៩ គ.ស. ១៩៥៦

សមណនិស្សិតខ្មែរ

នៅវិជ្ជាស្ថាននាលន្ទា ប្រទេសឥណ្ឌា

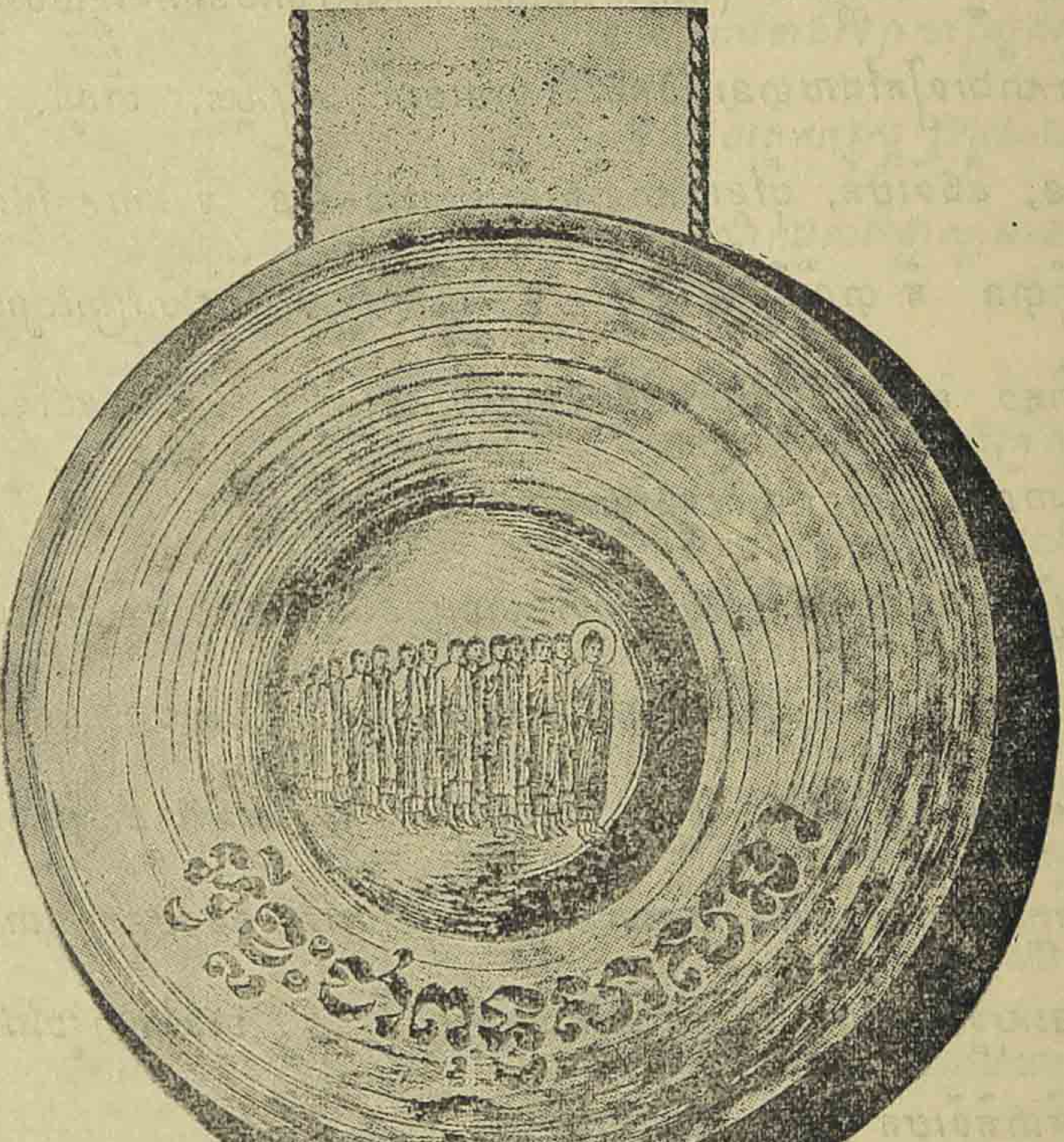

ពុទ្ធប្បវត្តិ (គ)

ពិធីច្រត់ព្រះនង្គ័ល

ពិធីរៀបក្បួនស្រែ តាមក្រសែច្រតនង្គ័ល ព្រះបិតាខ្វាយខ្វល់ ស្ទំរវល់ហែក្សត្រា ។

នាហ្មឺនមុខមន្ត្រី ព្រមសេនីយ៍នឹងសេនា ស្រីឆ្គារជាបរិវារ ចរយាត្រាទីស្រែហោង ៗ ដល់ហើយព្រះបិតា រៀបអាសនាដោយហ្មត់ហ្មង ស្រីស្នំអក់យាយផង តាំងផ្គូរផ្គង រាជបុត្រា ៗ ឲ្យផ្ទុំនាខាងក្រោម ដើមព្រីងស្មោមស្ទុកសាខា ស្រីស្នំគាល់គ្រៀបគ្រា ថែរក្សាជាគំនាល់ ៗ ឯអស់ស្រីបរិវារ ចិត្តប្រាថ្នាចង់ឲ្យស្គាល់ មើលប្រត់ព្រះនង្គ័ល មិននៅសល់ទាំងអស់គ្នា ៗ ឯអង្គពោធិសត្វ យល់ឃើញស្ងាត់ចាកនិទ្រា ទ្រង់គង់វង់ ធម្មា លើអាសនានៅវិមាន ៗ ស្រីស្នំបូលវិតាំង ត្រឡប់គេចមកបំពោះ ឃើញអង្គ ព្រះទ្រង់យស តែនព្រះបាទល្អថ្កើងថ្កាន ៗ កំពុងទ្រង់ភាវនា អនុស្សតិដាក់កម្មដ្ឋាន បិតាជ្រាបដើមដាន មកសំពះព្រះអយ្យបុត្រ ៗ សរសើរព្រះបារមី ដោយសេចក្តី អស្ចារ្យផុត គឺអង្គអនាគត ខ្ពស់បំផុតលើលោកា ៗ ឯម្លប់ដម្លូព្រឹក មានសន្ទឹកមែក សាខា ព្រះអាទិត្យជ្រេសុរិយា ឯឆាយាពុំជ្រេឡើយ ៗ ឯអស់ព្រៃព្រឹក្សា មានឆាយា ឥតល្ហៃល្ហើយ ពុំបែរទៅតាមឡើយ នៅកន្តើយតាមធម្មតា ៗ ដោយហេតុបុណ្យ បារមី ព្រះពោធិ-សត្វអស្ចារ្យ ឯអង្គព្រះបិតា នាំបុត្រាចូលវាំងស្ថាន ៗ

កាលព្រះពោធិសត្វចេះយាត្រា

លុះបានចេះយានដល់ ត្រាពុំឃ្លាយូរប៉ុន្មាន ដោយបុណ្យថ្លៃថ្កើងថ្កាន ពុំរំខាន ពីហេតុអ្វី ៗ កក្រ្តាស្រស់ញញឹម គ្មានអ្វីផ្ទឹមលោកទាំងបី អស្ចារ្យផ្ទៃកពេកក្រៃ នឹង រកអ្វីប្រៀបពុំបាន ៗ ថ្ងៃមួយពោធិសត្វ ទ្រង់យានថ្វាត់ដោយក្សេមក្សាន្ត យានចូល ឆ្ពោះទៅស្ថាន ហោព្រះរូបសប់ព្រះទ័យ ៗ

លុះយានចូលទៅដល់ រូបដំកល់ក្នុងហោត្រៃ កិលចុះមកដល់ដី ក្រាបទៀបនៃ ព្រះបាទា ៗ ហើយអង្គពោធិសត្វ ទ្រង់យានថ្វាត់ដល់មាត់ទ្វារ គិតក្នុងព្រះទ័យា សំពះ

រូបនាងទេវី ។ លុះទ្រង់យានទៅដល់ រូបដំកល់ចុះម្នាម្នី សុះមកថ្វាយវន្ទ័យ ពង្សពោធិទៀបព្រះបាទ ។ គួរឲ្យនឹកអស្ចារ្យ បារមីតាព្រះនរនាថ កសាងអន្លើនជាតិ ពុំមានឃ្លាតលុះកិសម័យ ។

ពួកស្តេចសាក្យថ្វាយខ្សែក

ថ្ងៃមួយពួកសាក្យ ចិត្តស្មោះស្ម័គ្រពន់ពេកក្រៃ យកខ្សែពេជ្រល្អថ្លៃ មកថ្វាយនៃព្រះសិទ្ធត្ថ ។ ឯខ្សែពេជ្រសិរី ចាំងរស្មីលើសមកិត ធ្លុះពីអង្គសិទ្ធត្ថ ដូចនព្វរត្នកែវសូរ្យកាន ។ អស់ពួកពជសាក្យ អុរអន់គ្បូតធ្មឹមបាន សរសើរគ្រប់ៗប្រាណ ថាដោយមានបារមីក្រៃ ។

ទេវតានិម្មិតស្រះថ្វាយ

លុះព្រះរាជកុមារ មានជន្មាប្រាំពីរនៃ បិតាក្អកព្រះទ័យ គិតកែខែជីកស្រះថ្វាយ ។ ដើម្បីរាជកុមារ ស្រង់កាយាតាមសប្បាយ កុំឲ្យមាននឿយណាយ លំបាកកាយរាជបុត្រា ។ ស្រាប់តែក្តៅទៅដល់ ទីមណ្ឌលផែនសិលា គឺជាទីអាសនា ព្រះឥន្ទ្រានាសួគិស្ថាន ។ កោសិយជ្រាបហេតុសព្វ ទ្រង់បង្គាប់ពុំហ៊ានខាន វិស្សកម្មដាងចំណាននិម្មិតបានស្រះហើយនៃ ។ ប្រញាប់ឆាប់បំផុត ជាបំហុតរហ័សក្រៃ ដូចមនុស្សខ្ទាំងលាដៃ ហើយបត់ដៃនោះឯងណា ។ រួចក៏ថ្វាយបង្គំ លាឥន្ទ្រធំជាងទេវតា ចុះដល់ដីកាលណា ស្រះបោក្ខាទឹកថ្លាពេញ ។ ត្រដាក់គួរចាប់ចិត្ត ចង់ស្នេហ៍ស្និទ្ធគ្មានលំគេញ លំចង់ឈូកដុះពេញ តាំងបញ្ចេញផ្កាព្រោងព្រាត ។ ព្រលិតកំពីងពួយ លូតលាស់ត្រួយដោយគគាត ឧប្បលបទ្មជជាតិ ពុំរវាតដុះត្រៀបត្រា ។ អង្គព្រះពោធិសត្វ ស្នំប្រើនក្តាត់តែងលីលា ហែមកស្រង់គង្គា រាល់ទិវាជាប្រក្រតី ។

ព្រះបិតាសាងប្រាសាទបីថ្វាយ

លុះដល់ព្រះជន្មា សោឡសារូបពិសី ទើបក្សត្រនរបតី ទំហ្នុតខ្នីសាងប្រាសាទ ៗ ប្រាសាទបីតម្រូវ តាមរដូវល្អដល់ខ្នាត ទីមួយជាន់ប្រាំស្អាត លើសប្រាសាទលើប្រថពី ៗ សម្រាប់រដូវក្តៅ គ្មានអ្វីទៅទីងយាយី សុខសាន្តគ្រប់នាទី សោយសោភីក្សាន្តកិរម្យ ៗ ប្រាសាទមួយទៀតណា ល្អថ្ងៃថ្លាខ្ពស់ស្កុកស្កុក ប្រាំពីរជាន់ស័ក្តិសម គួរអភិរម្យរដូវភ្លៀង ៗ ប្រាសាទមួយនោះឯង ខ្ពស់លើសលែងដោយទាត់ទៀង ប្រាំបួនជាន់ឥតឃ្លៀង គង់ពល់រៀងរដូវល្ងា ៗ គង់នៅប្រាសាទមួយ ឥតមានព្រួយបួនខែណា ក្សេម-ក្សាន្តព្រះទ័យា ពល់ទិវាក្សាន្តសប្បាយ ៗ

ព្រះបិតាទ្រង់ប្រគល់រាជ្យឲ្យព្រះសិទ្ធត្ថ

អង្គព្រះវរបិតា ទ្រង់បញ្ជាក្សត្រទាំងឡាយ ដែលជាប់វង្សគ្រប់កាយ យកមកថ្វាយនូវបុត្រី ៗ ដែលមានរូបស័ក្តិសម រាងរៀវក្តីធ្ងើមហេសី ដ្បិតព្រះនរបតី សប់ព្រះទ័យថ្វាយរាជ្យរដ្ឋ ៗ ឲ្យដល់ព្រះរាជបុត្រ ល្អបរិសុទ្ធនាម "សិទ្ធត្ថ" ឲ្យគ្រប់គ្រងរាស្ត្ររដ្ឋ ជាកំណត់តនៅណា ៗ ឯព្រះញាតិវង្ស ជាតួដតង់វត្តិយា ប្រកែកហើយពោលថា រាជបុត្រាល្អរូបក្រៃ ៗ សមធ្វើជាក្សត្រពិត វេទ,មន្តវិទ្ធិសិល្បស័យ ពុំទាន់បេះឡើយនៃ ធ្នូជាញស័យក៏ពុំមាន ៗ បើមានសង្គ្រាមសឹក កើតវឹកកូងរាជស្ថាន ពុំអាចតតាំងបាន ពុំអាចហ៊ានច្បាំងឡើយណា ៗ នឹងកើតកលិយុគធំ ក្នុងបវរមរាជស្រមា វិនាសរាស្ត្ររដ្ឋា សន្តិសុខាពុំមានឡើយ ៗ

(នៅមានត)

ស្ថានការណ៍នៃសហភាពភូមា (ត)

៤ ការគោរពបូជនីយដ្ឋាន – ប្រជាជននៅសហភាពភូមា មានការគោរពបូជនីយដ្ឋានជាត្រីមុខ មានការធ្វើដំណើរទៅទស្សនាការ នូវបូជនីយដ្ឋានជាទីតាំង មានការគោរពបូជានមស្ការព្រះស្តូបព្រះចេតីយ៍ ព្រះបដិមាករផ្សេង ៗ ដែលប្រតិស្ឋានត្រង់កន្លែងផ្សេង ៗ ជាប្រធាន ប្រហែលគ្នានឹងពលរដ្ឋនៃប្រទេសខ្លះ ៗ ដែលគាប់ចិត្តគាប់អធ្យាស្រ័យទៅគោរពបូជាកន្លែងស៊ីផឹក កន្លែងរាំរង់ កន្លែងលេងល្ខោន កុន អាយ៉ៃ ដែរ ៗ កិច្ច-វត្តបែបនេះ មានជាសាធារណ៍ទូទៅស្ទើរតែគ្រប់មនុស្ស គ្រប់វ័យគ្រប់ភេទនឹងគ្រប់ឋានៈ មិនថាជាប្រុស ឬស្រី ចាស់ ក្មេង កំលោះ ក្រមុំ គ្រហស្ថបព្វជិត មន្ត្រីរាស្ត្រឡើយ គឺទូទៅទាំងអស់ ៗ ចុះនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងមានបូជនីយដ្ឋាន សម្រាប់គោរពបូជានមស្ការដូចជាប្រទេសគេដែរឬ? ឆ្លើយថា មាន, តែជាតិចស្តួចស្តើងពេកណាស់ គួរយ៉ាងដូចជា ព្រះវិហារព្រះកែវមរកត ដែលជាព្រះហស្តរបស់ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម (អតីតព្រះបរមរាជាធិរាជ) ព្រះអង្គទ្រង់សាងទុកជាទីគោរពបូជានមស្ការ នឹងជាទី-អនុស្សាវរីយ៍នៃពលរដ្ឋខ្មែរទាំងប្រទេស គួរតាំងទុកជាបូជនីយដ្ឋានដ៏ឧត្តម ១ កន្លែងដែរ ទាំងបូជនីយដ្ឋានឯទៀត ៗ ដែលប្រតិស្ឋាននៅក្បែរព្រះវិហារនេះក៏មាន, តែពុំសូវមានមនុស្សម្នាមហាជនសញ្ចរទៅមកគោរពនមស្កា បានដោយស្រួលសោះ អ្នកដែលបានទៅទស្សនាម្តង ៗ គឺគ្រាន់តែទៅមើលលេងមែន ៗ ពុំបានគិតថា « ឱ! កន្លែងនេះជាបូជនីយស្ថានដ៏មហាស្ចារ្យទេតើ គួរអញគោរពបូជា ដោយទេយ្យទានខ្លះ ៗ មានផ្កាភ្ញីទៀនធូប ឬកំរងផ្កាផ្សេង ៗ ដ៏ហោចទៅគ្រាន់តែដើរចូលទៅជិតងាកកន្ទុយភ្នែកក្រឡេកមើលដោយមនសិការ: នឹងស្វាមីភក្តិក៏ពុំសូវមាន កុំបាច់ពោលដល់ការគោរពបូជាដ៏ជាក់ស្តែងឡើយ ៗ

៣– ការអស្ចារ្យ ១ ផ្នែកទៀត គឺប្រជាជនភូមាភាគច្រើនពេញចិត្តនឹងកិច្ចវត្ត គឺការធ្វើដំណើរពីស្រុកនិគមជនបទនីមួយ ៗ ឆ្ពោះទៅកាន់ស្រុកនិគមជនបទនីមួយ ៗ ដោយរថយន្តផ្សេង ៗ មានណែនាំបបួលបញ្ចុះបញ្ចូល បុត្រធីតា សាលោហិត ឲ្យទៅគោរពនមស្ការបូជាបូជនីយដ្ឋានផ្សេង ៗ ឥតបើគិតដល់ការនឿយហត់ ការលំបាកលំបិន ការបង់ខាតប្រាក់កាសឡើយ ការដែលធ្វើដំណើរទៅកាន់កន្លែងទាំងនោះទៀតសោត បើទីកន្លែងនោះតាំងនៅជិត ៗ ឬឆ្ងាយល្មម គេត្រូវប្រដាប់ស្បៀងអាហារដោយបាន ស្រាក់ ១ ស្រាក់ ៗ ទៅតាមខ្លួនផង បើទីនោះតាំងនៅឆ្ងាយ (ដេកផ្លូវ) ត្រូវដាក់ឆ្នាំង-ឆុស-អង្ករ ព្រមទាំងគ្រឿងផ្សំអាហារផ្សេង ៗ ទៅតាមផង ដើម្បីកុំឲ្យបង់ខាតប្រាក់កាស ទិញដូរពីអ្នកលក់ ព្រោះករណីយកិច្ចនេះជាការឆ្ងាយ ហើយអាចធ្វើខ្លួនឯងកេតដោយ ឥតលំបាកឡើយ ៗ ព្រោះប្រជាជនគេគិតថា របស់ណាដែលខ្លួនឯងធ្វើបាន មិនចាំបាច់ ទិញដូរអំពីអ្នកដទៃទេ បើទុកជារបស់នោះល្អក្ដី កណ្ដាលក្ដីក៏ជារបស់ឯង-ជាតិឯងធ្វើ ស្រាប់ ៗ ប្រជាជនភូមាភាគច្រើនមិនសូវចូលចិត្ត បរិភោគអាហារដោយផ្សារផ្សាទេ ដោយគេគិតថា ការនៅទទួលទានភោជនីយាហារក្ដី ខាទនីយាហារក្ដីតាមហាងតូច-ធំ ឯផ្សារ ជាហេតុនាំឲ្យបង់ខាតសោហ៊ុយលុយកាក់ច្រើន ហើយពុំគ្រប់គ្រាន់ល្មមដល់ក្រុមគ្រួសារទៀតផង, ឧបមាដូចជាក្នុងគ្រួសារមួយមានមនុស្ស ១២ នាក់, បណ្ដាមនុស្ស ទាំងអស់នោះ ត្រូវបានទៅទទួលទានតែ ៦.៧ នាក់ប៉ុណ្ណោះក្រៅពីនោះពុំបានទៅ ៗ អ្នកដែលសល់នៅឯគេហស្ថាន ត្រូវបង់ខាតប្រាក់កាសដើម្បីភោជនាហារទៀត, ចុះបើ បំណាយប្រាក់កាសទិញភស្តុភារទាំងនោះ យកមកចំអិនបរិភោគឯគេហស្ថានរបស់ខ្លួន ហើយបរិភោគទៅវិញ បានល្មមគ្រាន់គ្រប់គ្នាហើយជាការឆ្ងាយថែមទាំងឆ្ងាញ់ពិសា ទៀតផង ៗ (នៅមានត)

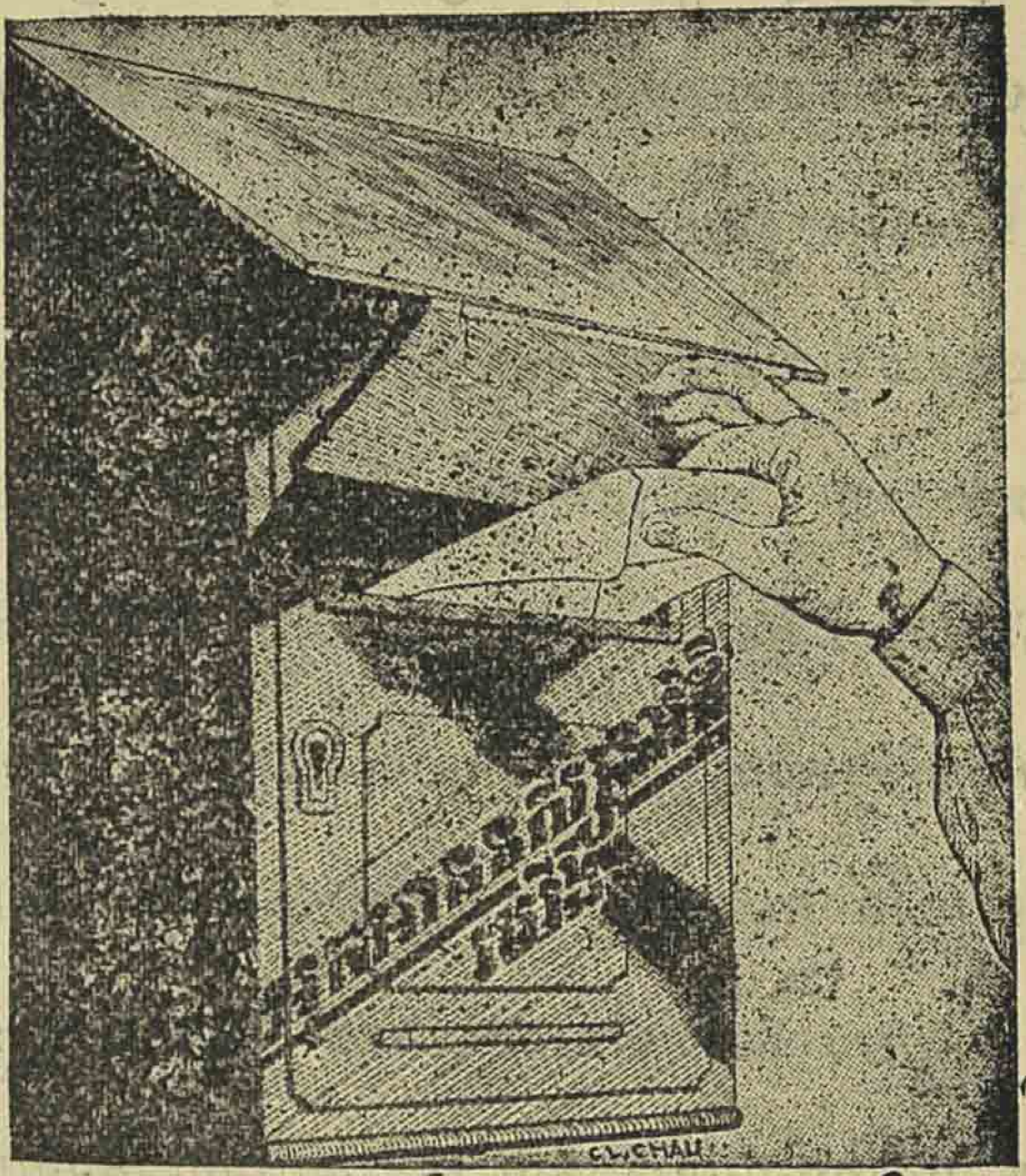

ថ្ងៃអង្គារទី ២២ កុម្ភៈ ព. ស. ២៤៩៨

ភិក្ខុ ហុក-សៀក និស្សិតពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រិត ក្រុងភ្នំពេញ សូមបំរើនពរមកលោកបណ្ណាធិការ ទស្សនាវដ្ដី ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

សូមជ្រាប ។

ដ្បិតអាត្មាភាពបានទទួលភារៈជាអ្នកនិពន្ធឥតបង់ អំពាវនាវ សូមឲ្យលោកបណ្ណាធិការ ទស្សនាវដ្ដីនេះ, ក្រុមជំនុំប្រែព្រះត្រៃបិដក និងលោកអ្នកមានបញ្ញាឆ្លៀវឆ្លាសក្នុងច្បាប់ពុទ្ធសាសនាទាំងអស់ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សូមឲ្យជួយវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីងឿងឆ្ងល់ ដូចលោកបានចុះក្នុងទស្សនាវដ្ដីលេខ ៧ ទំព័រ ២៣ គ.ស. ១៩៥៥ រួចម្ដងហើយ ទស្សនាវដ្ដីនេះ បានឆ្លើយតបថា ចាំដល់លេខខាងមុខនឹងជូនសេចក្ដីពិត ។ ពុទ្ធបរិស័ទស្រុកស្អឹងត្រង់ បេះតែទន្ទឹងចាំមើលសេចក្ដីពិត នឹងអាលបានប្រតិបត្តិតទៅ ។

តមកទៀតបានទទួលទស្សនាវដ្ដីលេខ ៩-១០, បរិស័ទទាំងឡាយ មានសេចក្ដីត្រេកអរជាទីបំផុត ដោយសារបានឃើញអត្ថបទមួយមាននាមថា លិខិតបណ្ណាធិការ គិតស្មានថានឹងបានទទួលសេចក្ដីពិត ក្នុងភាគទី ២ នេះជាមិនខាន តែដល់អានបានបន្ដិចទៅ. ឃើញមានសេចក្ដីថា "ខ្ញុំអាចវិនិច្ឆ័យរឿងនេះបាន" ។ តែមុននឹងវិនិច្ឆ័យបញ្ហានេះ គួរតែយកបញ្ហាយ៉ាងស្រាលមួយសួរចំពោះជនអ្នកប្រតិបត្តិតាមគោលការណ៍ទាំងពីរបែបនេះសិន ដើម្បីជាការត្រិះរិះតទៅអនាគត ។ ឃើញថាបញ្ហានេះ ធ្លាក់លើម្ចាស់ដើមវិញ, សូមជំរាបថា ពុទ្ធបរិស័ទស្រុកស៊ុយគ្រង់ មិនសូវខ្វាតវៀងវៃទេ ព្រោះមិនសូវបានទទួលការសិក្សាឲ្យបានម៉ត់ចត់ មានតែលោកអ្នកប្រាជ្ញនៅទីក្រុងនឹងហើយទើបប្រសប់ប៉ិនប៉ាវ ក្នុងការដោះស្រាយធម៌អាថ៌ផ្សេងៗ; តែក្នុងពេលនេះ បើលោកតម្រូវឲ្យយើងខ្ញុំដោះស្រាយបញ្ហានេះ យើងខ្ញុំសូមដោះស្រាយតាមបន្ទាល់!

លោកបណ្ណាធិការសួរថា "ជាយូរណាស់មកហើយ បញ្ហាបែបនេះម្ដេចក៏មិនលេចឮឡើងក្នុងដែនពុទ្ធជន?

ឆ្លើយថា: ក្រែងពុទ្ធជន មើលច្បាប់ពុទ្ធសាសន៍មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ ព្រោះច្បាប់មានច្រើន យើងមើលតែខាងដើមៗ ខាងចុងមិនទាន់បានមើល សូមលៃលកថែកមុខគ្នាមើលឲ្យគ្រប់ទៅមើល? យើងខ្ញុំក៏មិនដែលបានទទួលបញ្ហាបែបនេះដែរ ទើបតែក្នុងសម័យឯករាជ្យនេះ យើងខ្ញុំបានស្ដាប់អំពីសំណាក់ព្រះតេជគុណធម្មាចារ្យព្រះនាម ងាន លោកជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ត្រេកអរតែក្នុងសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តធុតង្គវត្តជានិច្ចៗ

សួរ — ព្រះសង្ឃក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាមានច្បាប់ហាមឃាត់មិនឲ្យពុទ្ធជនទទួលទានអំពីព្រះសង្ឃដែរឬទេ? បើមានតើគម្ពីរណា? មានអដ្ឋកថាដូចម្ដេច? មានបញ្ញត្ត

នៅទីណា? បំពោះហេតុដូចម្ដេច?

ឆ្លើយ-មាន! មានហាមមិនឲ្យឧបាសក-សិកា ទទួលទាន ឬ បរិភោគប្រើប្រាស់បច្ច័យរបស់សង្ឃទេ ព្រោះបរិភោគទាំង ៤ ព្រះពុទ្ធមិនមែនអនុញ្ញាតឲ្យឧបាសក-សិកាទេ អនុញ្ញាតឲ្យតែភិក្ខុទេតើ, ។ វត្ថុសេសសល់ វត្ថុណាក៏សេសសល់ដែរ បើដូច្នេះឧបា-សក-សិកា ប្រើប្រាស់ស្បង់ចីពរសង្ឃសេសសល់បានដែរឬទេ?

មានក្នុងគម្ពីរអនាគតវង្ស នឹងធម្មទាយាទសូត្រ ។ បើកាត់តាមសទ្ធាទេយ្យវិបាកៈ នឹងសាធារណីយធម៌ទី៥ បាលីនឹងអដ្ឋកថាដែលមាននៅក្នុងមហាបរិនិព្វានសូត្រ ទីឃនិ-កាយធកសូត្រ មជ្ឈិមនិកាយៈ លទ្ធលាភោ អវិភត្តិភោគី សព្រហ្មចារីហិ សីលវន្ត-ហិ សាធារណភោគី ហោតិ ។ អដ្ឋកថាៈ សីលវន្តេហីតិ វចនតោ គិហីនំ លាភេនលាភំ ជតឹសនតា មុខេន នកាតព្វោ ។ ពីរប្រស្នាខាងក្រោម សូមមើលក្នុងគម្ពីរទាំងនោះនឹងឃើញមិនខាន ។

ក្នុងអនាគតវង្ស ពោលថា ជន៤ពួកមិនបានជួបនឹងព្រះសិអារមេត្រីៈ

១– បញ្ចានន្តរិយធម្មិកៈ, ២– អរិយុបវាទកៈ, ៣– មិច្ឆាទិដ្ឋិកៈ, ៤– សង្ឃកប្បិយ-ខាទកៈ ។ បណ្ដាធម៌ទាំង៤នេះ មានធម៌ទី៤ថា សង្ឃកប្បិយខាទកៈ អ្នកស៊ីវត្ថុរបស់សង្ឃមានទោស មិនបានជួបនឹងព្រះសិអារមេត្រី ត្រង់នេះសូមលោកជួយវិនិច្ឆ័យមើលៗ

ព្រះតេជៈគុណអាចារ្យបាន សំដែងថា ស៊ីមាន(១)ទោស, ស៊ីមិន(១)មានទោស, ឲ្យមាន(២)ទោស, ឲ្យមិនមាន(២)ទោស ។

ស៊ីមានទោសៈ ការស៊ីមានទោសនោះ មិនថាមុន-ក្រោយទេ ឲ្យតែស៊ីបេះតែមាន

(១) សំដៅគ្រហស្ថ, (២) សំដៅភិក្ខុ ។

ទោសទាំងអស់ ឲ្យតែសង្ឃមិនបានឲ្យ សង្ឃអ្នកឲ្យទៀតក៏មិនរួចពាក់អាបត្តិ ព្រោះគ្មានអនុញ្ញាត ។ កាកប្រេតទង់ញាតិព្រះបាទពិម្ពិសារាជ ជនទាំងនេះគេតែងនិយាយថា អ្នកនោះបាបព្រោះស៊ីមុន ។ អ្នកទាំងនោះស៊ីមុនគួរទេមានទោសស្រាលទេ ព្រោះថាវត្ថុនោះ ជារបស់ម្ចាស់ទានក៏ទេ, ព្រោះគេបំរុងនឹងឲ្យសង្ឃហើយ គេកាត់អាល័យហើយ ។ របស់នោះជាជារបស់សង្ឃក៏ទេព្រោះសង្ឃមិនទាន់បានទទួល ម្ដេចមានទោសដល់ម្ល៉េះ? បំណាច់បើសង្ឃបានទទួលទៀត តើមានទោសយ៉ាងណាទៅ?

ស៊ីមិនមានទោស ដូចជាវិឃាសាទ៥០០នាក់ ស៊ីស្ករ មច្ឆរិយសេដ្ឋីស៊ីនំអំបែង; ទាំងនេះសុទ្ធតែព្រះពុទ្ធបង្គាប់ឲ្យ ។

ឲ្យមិនមានទោស: ដូចរឿងសង្កិច្ចសាមណេរ ក្នុងធម្មបទអដ្ឋកថា, ឬឲ្យដល់មាតាបិតា, អ្នកមានពៀរ, ពួកចោរ, អ្នកដើរដំណើរដែលអស់ស្បៀងអាហារឥតមានញាតិមិត្រ ។ បើគ្មានហេតុដូចបង្ហាន់នាយបុន្ន ។ ទំនងជាសត្វស៊ីរបស់ដែលសង្ឃមិនបានឲ្យមានទោសហើយយ៉ាង បានជាស្ករក្លាយទៅជាថ្មក្ដៅ, នំអំបែងទៅជាភ្នំ, បង្ហាន់នាយបុន្ន បានត្រូវកប់ក្នុងដី ។

ក្នុងបបញ្ចសូទនី អដ្ឋកថា មជ្ឈិមនិកាយ មានសេចក្ដីថា: ភិក្ខុសាមណេរ បំរើឧបជ្ឈាយាចារ្យ ប្រាថ្នាបាត្រ នឹងចីវរ ការបំរើក៏បាប បានបាត្រនឹងចីវរមកប្រើប្រាសក៏បាបទៀត ។ ឧបាសក-សិកា បំរើភិក្ខុសង្ឃប្រាថ្នាលាភ ក៏ដូចគ្នា ។

សេចក្ដីនេះ សូមលោកមើលតាមគម្ពីរដែលបានឆ្លើយហើយខាងលើនឹងក្នុងគម្ពីរដទៃទៀត ដើម្បីវិនិច្ឆ័យឲ្យច្បាស់លាស់ ទុកជាទិដ្ឋានុគតិ ដល់បច្ឆាជន មានយើងខ្ញុំ, ពុទ្ធបរិស័ទ ចំណុះវត្តគីរីវ័ន ឃុំព្រែកកក់ ស្រុកស្ទឹងត្រង់ ខេត្តកំពង់ចាមជាដើម ។

ដោយយើងខ្ញុំមានសេចក្ដីសង្ឃឹមលើលោកបណ្ណាធិការ នឹងបណ្ឌិតជនជាតិយើង ជាមុខជានឹងសើរើកសេចក្ដីពិតនេះឲ្យឃើញជាមិនខាននោះ យើងខ្ញុំសូមបួងសួងចំពោះគុណព្រះត្រៃរត្ន នឹងពពួកទេវតាទាំងឡាយ សូមឲ្យជួយទ្រទ្រង់អាយុជីវិតទស្សនាវដ្ដីពុទ្ធិកវិទ្យាល័យនេះ ឲ្យបានឋិតថេរចិរកាលរហូតគ្រប់ ៥០០០ ព្រះវស្សា ។

សូមទទួលសេចក្ដីរាប់អានយ៉ាងខ្ពស់អំពីសំណាក់នៃយើងខ្ញុំ

ហត្ថលេខា

ពុទ្ធបរិស័ទ ស្រុកស្ទឹងត្រង់

ចំពោះបញ្ហានេះខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់អ្នកប្រាជ្ញទូទៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មេត្តាជួយឆ្លើយដោយអាងហេតុផលមកផង ហើយសូមឲ្យបានទាន់ក្នុងពេលឆាប់ ៗ ក្រែងលោមិត្តរួមសាសនាបានឃើញច្បាប់ក្បួនឯណាផ្សេងទៀតដែលគួរដល់ការដោះស្រាយ ព្រោះថាខ្ញុំនឹងសម្រេចឆ្លើយសេចក្ដីពិតជូនទៅលើទំព័រទស្សនាវដ្ដីយើងលេខ១៦ខាងមុខនេះ

សូមអរគុណទុកជាមុន

បណ្ណាធិការ

X

X X

វត្តទួលព្រះពន្លា នៅថ្ងៃទី៨ ខែមេសា ព.ស. ២៤៩៨ គ.ស. ១៩៥៦

ភិក្ខុ ចី-យឿង (អតីតធម្មាចារ្យ) វត្តទួលព្រះពន្លា ឃុំកណ្ដាលជ្រុំ ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកំពង់ចាម ។

អាត្មាភាពសូមចំរើនពរបួលមកលោកចាងហ្វាងទស្សនាវដ្ដីពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ ភ្នំពេញ

សូមជ្រាប ។

អាត្មាភាពក្នុងនាមជាសមាជិក ដែលចុះឈ្មោះជាវទស្សនាវដ្ដីរបស់លោកប្រចាំឆ្នាំ ១៩៥៥-១៩៥៦ នេះ ។

អាត្មាភាពមានសេចក្ដីពេញចិត្តយ៉ាងក្រៃលែង ចំពោះអត្ថបទទាំងឡាយដែលនៅក្នុងផ្ទៃទស្សនាវដ្ដី (គឺហាក់ដូចជាសាស្ត្រាចារ្យមួយ) ដែលអាចបំពេញសភាពល្ងង់ខ្លៅរបស់អាត្មាឲ្យមានគំនិតភ្លឺថ្លាឡើងជានិច្ច នៅក្នុងពេលណាដែលចាប់អានឡើងម្ដង ៗ ។

ប៉ុន្តែនៅមានវិចិកិច្ឆា (សង្ស័យ) នឹងសៀវភៅក្បាលលេខ ១.២ ដែលមានឈ្មោះថា " ទស្សនាវដ្ដីពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ " ដោយហេតុថា ទស្សនាវដ្ដីពីរក្បាលនេះហាក់ដូចជាផ្សាយចេញសាធារណ៍ គ្មានកាលវេលានឹងកំណត់សោះ គឺពុំដឹងជាផ្សាយចេញនៅខែណា ក្នុងគ្រិស្តសករាជប៉ុន្មាន? គ្រាន់តែមានលេខប៉ុណ្ណោះ) ឃើញថាផ្ទែកពីទស្សនាវដ្ដីមិត្តសាលាបាលីដែលផ្សាយចេញពីអតីតសម័យដោយពិត ។

ដូច្នេះអាត្មាភាពសូមចំរើនពរសួរលោកថា ៖

១- ទស្សនាវដ្ដីពុទ្ធិវិទ្យាល័យលេខ ១-២ ដែលផ្សាយចេញរួចហើយនោះ គេផ្សាយចេញនៅខែណា ? ក្នុងគ្រិស្តសករាជប៉ុន្មាន ?

២- តើយោបល់បែបម៉េច បានជាមិនសរសេរឈ្មោះខែដែលចេញ នឹងឆ្នាំដែលប្រចាំនៅខ្នងទស្សនាវដ្ដីដូចពេលមុន ? ឬក៏ការដែលចុះកាលបរិច្ឆេទនេះនាំឲ្យឥតប្រយោជន៍ ? សូមលោកវិសជ្ជនាទៅលេខក្រោយ ឲ្យអាត្មាភាពមានសមានចិត្តយល់ស្រប ទៅតាមយោបល់របស់លោកផង ?

ប៉ុន្តែបើតាមយោបល់របស់អាត្មាវិញ យល់ឃើញថា កាលបរិច្ឆេទ (ថ្ងៃ - ខែ . ឆ្នាំ) នេះ ជាការចាំបាច់របស់សាពត៌មានផ្សេង ៗ នឹងលះបង់ពុំបានឡើយ ឯយោបល់បែបនេះ ប្រហែលទួរទៅដល់ជនភាគច្រើន, (ចំពោះមតិនៃអាត្មាភាព) ។ ឬក៏លោកមិនដាក់ថ្ងៃ

ខែ-ឆ្នាំនេះដើម្បីឲ្យផ្សាយចេញ? ឆ្លើយយ៉ាងម៉េច ឆ្លើយយ៉ាងនេះថា បើទុកជាផ្សាយចេញនៅពេលណាក៏បាន ព្រោះគ្មានកំណត់ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ។

ព្រោះថាទស្សនាវដ្ដីមុនៗ ឃើញមានជាគំរូស្រាប់មកហើយ អ្នកអានទាំងឡាយ មិនសូវសប្បាយចិត្តក្នុងការអានទេម៉េចក៏មិនសប្បាយ? បានជាមិនសប្បាយនោះ ព្រោះថា បើផ្សាយចេញនៅខែមករា, អ្នកអានត្រូវរង់ចាំអានទៅខែមិនា ឬមេសាឯណោះទៅ (ក៏ទន្ទឹងមើលផ្លូវហាក់ដូចជាទារក ដែលចាំផ្លូវម្ដាយទៅផ្សារ) ម្ល៉ោះហើយដំណឹងថ្មីៗ ក៏ក្លាយទៅជាដំណឹងចាស់អស់! បើយ៉ាងហ្នឹង តើឲ្យសប្បាយក្នុងការអានដូចម្ដេច?

ឱលោក! អាត្មាភាពដែលលើកសេចក្ដីសង្ស័យចំរើនពរជូនមកនេះ ពុំមែនដើម្បីជំទាស់ដល់យោបល់របស់លោកទេ គឺជាករណីមួយ ដែលគប្បីតែអាត្មាដោះស្រាយឲ្យអស់សេចក្ដីស្ទាក់ស្ទាញក្នុងចិត្ត; ពុំមែនលើកសេចក្ដីយល់ទាស់នេះ បំណងឲ្យលោកកែប្រែតាមយោបល់របស់អាត្មាក្នុងឋានៈជាឯកជននោះសោះឡើយ ។

មួយយ៉ាងទៀត ចំពោះរូបភាព (ទង់សាសនា, ជាដើម) ដែលនៅខាងខ្នងទស្សនាវដ្ដីពុទ្ធិកវិទ្យាល័យលេខ ១-២ តើមនោធុរៈរបស់លោក បំរុងនឹងផ្ដិតដាក់តែរូបភាពមួយហ្នឹងជាដរាបតទៅ ឬ? ឬក៏មានបំណងកែប្រែទៀតដែរ? បើប្រសិនជាលោកពុំមានបំណងកែប្រែទៀតទេ, គឺធ្វើតែបែបនេះដរាបទៅ នោះអ្នកអានទាំងឡាយមុខជារិះគន់ថា: អ្នកនិពន្ធប្រហែលជាទាល់គំនិតក្នុងការរិះរករូបភាពហើយយ៉ាងមើទៅ! បានជាផ្ដិតដាក់តែរូបភាពដដែលៗ យ៉ាងហ្នឹង! ។

ចំពោះរូបភាពដែលលោកផ្ដិតដាក់លើខ្នងសៀវភៅលេខ ១-២ នោះឃើញថាជានិមិត្តរូបមួយ ដែលគួរឲ្យពេញចិត្តរបស់អ្នកពុទ្ធជនពន់ពេក, ប៉ុន្តែសូមលោកជ្រាបថា៖ ភោជនទាំងឡាយ ទោះបើមានឱជារសឆ្ងាញ់ពិសារបែបណាក៏ដោយ កាលណាបើ

បរិភោគដដែល ៗ ញយ ៗ ទៅអាចធ្វើអ្នកបរិភោគឲ្យនឿយណាយធុញទ្រាន់មិនខាន ៗ

ព្រោះហេតុនោះការផ្លាស់រូបភាពនៅខ្នងសៀវភៅ ទស្សនាវដ្ដីពុទ្ធិកវិទ្យាល័យនេះ បើលោកមានឱកាសអាចធ្វើបាន សូមលោកប្រែឲ្យប្លែកគ្រប់ក្បាលទាំងអស់ ព្រោះថាការផ្លាស់រូបភាពពល់ក្បាលនេះ ជាស្នេហ៍មុខមួយ ដែលអាចធ្វើអ្នកអានមិនឲ្យរុញរាក ក្នុងការអាន; ឃើញថាជាអាហារមួយ សម្រាប់បំប៉នទារកទស្សនាវដ្ដីឲ្យមានកម្លាំង, នឹងជីវភាពប្រព្រឹត្តទៅអស់កាលជានិច្ច ៗ

អាត្មាភាពសូមសំដែងមនោសញ្ចេតនាដ៏បរិសុទ្ធ ចំពោះរូបលោក! អាត្មាមានសោមនស្សចេតនាជាតិយេភាព បើប្រសិនជាទស្សនាវដ្ដីនេះមានជីវភាពអនុវត្តទៅអស់កាលវែង ៗ

ព្រោះអាត្មាយល់ឃើញថា: មានតែទស្សនាវដ្ដីនេះមួយទេ ដែលមានមនោធម្ម: នឹងឧត្តមគតិ លើកស្ទួយនូវសាសនានឹងអក្សរសាស្ត្រឲ្យមានការរៀធម៌ស្មើនឹងការប្រទេសនានា ក្នុងពិភពលោក ៗ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះទើបអាត្មាភាពលើកសេចក្ដីយល់ទាស់បំរើនពរជូនមកនេះ ៗ

ចំពោះសេចក្ដីសង្ស័យនេះ បើលោកយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ សូមលោកមេត្តាឆ្លើយតបដោយសុទ្ធចិត្ត, បើយល់ឃើញថាពុំមានប្រយោជន៍ទេ សូមបដិសេធចោលដោយឥតមានទោមនស្សឡើយ ៗ

X

X X

ជាការប្រពៃណាស់ដែលលោកម្ចាស់បានដាក់បញ្ហាមកនេះ

១– នៅក្របទស្សនាវដ្ដីលេខ១-២ ដែលគ្មានកាលបរិច្ឆេទកំណត់នោះ ព្រោះខ្ញុំព្រះករុណាបានសន្មតិថាសញ្ញាធំសាសនាមានកាន់ទៀននេះគឺប្រចាំឆ្នាំ១៩៥៦ តែប៉ុណ្ណោះ

ហើយលេខ១ជាគ្រឿងសំគាល់នៃខែទី១ លេខ២សំគាល់ថាខែទី២, បំពោះការចុះថ្ងៃ-ខែ-ឆ្នាំ ក៏ជាប្រយោជន៍មួយសំខាន់បំផុត តែថាបើខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យសញ្ញាក្រុបប្រចាំឆ្នាំនឹងលេខប្រចាំខែទៅហើយចាំបាច់ដាក់ថ្ងៃ-ខែធ្វើអ្វីទៀត !

២– រូបក្រុបនេះនឹងដំកល់ទុកអស់រយៈពេល១២ខែ ការដំកល់សញ្ញាក្រុបក្នុង១ឆ្នាំនេះមិនមែនជាការពាល់គំនិតនោះទេ តែដោយយល់ឃើញដល់ថវិកាទន់ខ្សោយនៃសមាគមយើង ហើយមិនអាចនឹងបំណាយប្រាក់ឲ្យហួសចំនួនបាន ព្រោះដម្លៃគ្លិសេគ្រាប់មួយៗមានសន្ទុះដល់ទៅជាងមួយពាន់រៀល តែថាបើមិត្តអ្នកអានភាគច្រើនបេះតែបបួលគ្នាយល់ទាស់បែបនេះតទៅ ក៏ខ្ញុំព្រះករុណាយកសេចក្តីជូនគណៈកម្មការវិនិច្ឆ័យតាមការគួរដែរ ។

សូមព្រះគុណម្ចាស់ជ្រាបដោយគោរព

បណ្ណាធិការ

រចនាវិលាសវាក្យភាសាអង់គ្លេស (ត)

LESSON ONE

I- To blow out

(To explode; to go flat; said generally of tires (=tyres))

1- On our trip to Ankor watt, one of our tires BLEW OUT.

2- If a tire BLOWS OUT while one is driving at high speed, it can be very dangerous.

សជ្ឈាយនៈទី១

បែក; របើក; ធ្លាយ; ប្រើនិយាយបំពោះកៅស៊ូកង់រថ;

ក្នុងពេលធ្វើដំណើរទៅអង្គរវត្ត កៅស៊ូកង់រថយន្តយើងបានធ្លាយម្ខាង ។

ប្រសិនបើកៅស៊ូកង់មួយធ្លាយក្នុងពេលដែលគេកំពុងបរយ៉ាងលឿន នោះនឹងអាចមានគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងធំ ។

II- To turn down

(To reduce in speed or volume, to raject).

1- Please, TURN DOWN the radio; it is too loud.

2- His application for a position with that company was TURNED DOWN.

3- William tried to join the navy, but was TURNED DOWN because of his poor eyesight (អាយ-សៃត៍)

III— To turn in

(To return; to go to bed; to slant inwards)

1- The soldier TURNS IN all his equipment on leaving the army.

2- Eleven o'clock! Let's (= let us) TURN IN.

បន្ទន់ឬបន្ថយល្បឿនឬទំហំ; បដិសេធ;

មេត្តាបន្ទន់វិទ្យុបន្តិចទៅ! វាឮខ្លាំងណាស់ ។

ពាក្យសុំរបស់គាត់ដើម្បីដំណែងមួយក្នុងបរិស័ទ (សមាគមជំនួញ) នោះត្រូវគេបដិសេធចោល ។

វិល្លាម ព្យាយាមសុំចូលកងទាហានជើងទឹក, ប៉ុន្តែត្រូវគេបដិសេធ ព្រោះចក្ខុបសាទរបស់គាត់ខ្សោយ (មិនល្អ) ។

បញ្ជូនត្រឡប់; ចូលទៅដេក; វៀនប្ដងចូលក្នុង;

ទាហាននោះបញ្ជូនត្រឡប់ នូវគ្រឿងឧបករណ៍ទាំងអស់របស់គាត់ នៅពេលដែលលាចេញពីកងទ័ពជើងទឹក ។

ម៉ោង១១ហើយ, ចូរយើងនាំគ្នាចូលដេក ។ (នៅមានត)

រឿងតុក្កតាធ្វើពីទធិជាតិ(ត)

ពាក្យជំអូញនៃស្វា

ប្រាំខែ, ក្រោយដែលទ្រង់មិនស្រួលព្រះទ័យនឹងព្រះនាងសុខរ៉ានី, ស្វាក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមហាក្សត្រ

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា: «តើស្វាឯងបានដំណឹងអ្វីមកប្រាប់យើងឬ?»

ស្វាក៏ច្រៀងក្រាបទូលព្រះមហាក្សត្រថា

មហារាជ,	ទូលបង្គំ	មកក្រាបទូល
ត្រៀមព្រួយមួល	លំបាកមាំ	ទុក្ខរ៉ានី
មិនដល់ស្អែក	ព្រះនាងស្អាង	អស់ជីវី
សូមអញ្ជលី	ថ្វាយបង្គំ	ព្រះបមភព
ព្រះនាងមាន	អង្ករក្តាប់	បិត្តកលក្តៅ
សម្បុរស្លៅ	ប្រាសក្តីសុខ	ខ្មៅព្រួយយប់
សូមមេត្តា	នាងទទ់ទឹង	ភ័ក្ត្រខ្មៅជ្រប់
ទ្រង់ជួយជប់	ជន្មាយុ	បានយឺនយូរ ។

ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះបន្ទូលឆ្លើយតបស្វាថា ៖

« ស្វា, យើងមិនដឹងទេរឿងនេះ? »

ហើយព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ងាកទៅខាងនាយករដ្ឋមន្ត្រីហើយត្រាស់បង្គាប់ថា :

—« លោកនាយក ឲ្យលោកចាត់ចែងក្រយ៉ា (បាយ) ដែលមានគុណសម្បត្តិដ៏ថ្លៃថ្លាតម្កល់នឹងជាសមាសដ៏វិចិត្រជូនទុក្ខរ៉ានីផង; នឹងសម្ការ (Karis) (១) ហាសិបយ៉ាង

---

(១)— ការី:ម្ហូបប្រជាជាតិ:ការីធ្វើនឹងមច្ចជាតិ,បន្លែ.គមភ្លោត,ទំពាំង ។ល....

មានឱជាសេដ្ឋេស ៗ គ្នា តម្កល់នៅកន្លែងព្រះសុវណ្ណភាជន៍; ចូរលោកទៅប្រាប់ពួកពិសេសថា តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ, ព្រះនាងគុក្កានីត្រូវសោយព្រះក្រយាហារមានវិសេសលក្ខណៈដូចព្រះស្ងោយរបស់យើង, ដែលយើងសោយជាដរាបមក ៗ អញ្ជើញលោកនាយក, ហើយយកប្រាក់មួយពាន់កហាបនៈ (Mohocers) (១) មាស ប្រគល់ឲ្យទៅស្វានេះ, មុននឹងវាចាកចេញពីព្រះរាជមន្ទីរ,

លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីក៏ធ្វើតាមព្រះរាជឱង្ការនៃព្រះមហាក្សត្រដែលទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ទាំងប៉ុន្មាន ៗ ស្វាក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាមហារាជចាកចេញពីព្រះរាជមន្ទីរ; ស្វានោះលោតពីរជង់ហើយបង្វិលខ្លួនទៅវិញទៅមកដល់ទៅស្និតជិតព្រះនាងគុក្កានី ៗ

ខួមបឹ

ព្រះរាជិនីច្បងទ្រង់មានបន្ទូលសួរទៅស្វាថា: «ថ្ងៃនេះ, ឯងទៅឯណាបាត់? មាតាបានរង់ចាំនាងយូរណាស់មកហើយ, មាតាមិនបានទៅធ្វើតទឹកឬរៀបចំម្ហូបអាហារបរិភោគទេ; តើកាលណាយើងនឹងបរិភោគបាយព្រឹក...ៗ

ស្វាក្រាបទូលព្រះមាតាវិញថា: «ឱព្រះមាតា, សូមទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់ទូលបង្គំ ៗ ព្រះមាតាទ្រង់មិនចាំបាច់ទៅធ្វើម្ហូបអាហារទេ:

ព្រះមាតា	ប្រកបយស	ថ្កើងប្រពៃ
សូមជោគជ័យ	បន្តិចទៀត	មានទាសា
ដប់ប្រាំមួយ	សួយភាជន៍មាស	ពីសេមា
ដាក់បាយណា	ក្ដៅសោភ័ណ	ឈ្ងុយឈ្ងប់អង្គ ៗ

(១)–មូហ៊ួរ, Mohours រូបិយវត្ថុមានតម្លៃស្មើនឹងលុយមាស

មាន់ការី ហាសិបមុខ ឆ្ងាញ់ពិសា ។
ល្អស្អាត សុវណ្ណភាជន៍ ឆ្លាក់បញ្ចង់
យកមកជូន ព្រះមាតា ចិត្តស្មោះត្រង់
ព្រះទ័យចង់ សោយសប្បាយ តាមប្រាថ្នា ” ។

(នៅមានត)

ជ័យប្រាជ្ញ (ត)

អាមាត្យកាន់តែមានសេចក្តីភិតភ័យខ្លាំងឡើង និយាយទៅកាន់កុមារជ័យវិញថា បើដូច្នេះអ្នកឯងត្រូវឲ្យបងទៅត្រង់ណាវិញ ។

កុមារជ័យ-មិនអីទេ! លោកកុំភ័យ! សូមអញ្ជើញទៅក្រោមគុម្ពស្នួនបញ្ជារឯណោះសិនទៅ កុំឲ្យគេមករកឃើញនៅទីនេះ ។

អាមាត្យរត់ទៅក្រោមស្រុបគុម្ពស្នួនបញ្ជារនោះឥតហ៊ានងើបឡើយ ។

កុមារជ័យ មិនអីទេលោក! សូមនៅសម្ងំឲ្យតែស្ងៀម ចាំខ្ញុំទៅប្រាប់អ្នកមេនាងសុទ្ធ្រីឲ្យអញ្ជើញមកជួបនៅទីនេះ ។

អាមាត្យ-អើ! អ្នកឯងទៅចុះបងសម្ងំចាំនៅទីនេះ ។

កុមារជ័យបានរត់ទៅមួយសន្ទុះហើយត្រឡប់មកវិញ ប្រាប់អាមាត្យនោះថា ឥឡូវនេះអ្នកមេនាងសុទ្ធ្រីព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ត្រាស់ហៅឲ្យទៅគាល់បាត់ទៅហើយ បើយ៉ាងនេះខ្ញុំមិនដឹងធ្វើយ៉ាងម៉េចទេ ។

អាមាត្យ- ណ្ហើយចុះ! កុំបារម្ភពីរឿងនោះ សូមអ្នកឯងអាណិតមេត្តាជួយបងឲ្យ

ខាងតែរួចគ្រោះថ្នាក់ក្នុងគ្រានេះដូចម្ដេច ព្រោះថាកាលណាមានគេឃើញ មុខជាព្រះមហាក្សត្រនឹងយកទោសដល់ជីវិតមិនខាន ។

កុមារជ័យ សូមលោកនៅឲ្យតែស្ងៀមចុះ ចាំខ្ញុំទៅស្ដាប់ដំណើរការមើល តើនឹងមានហេតុភេទយ៉ាងណាទៅទៀត ។

អាមាត្យ បងសូមផ្ញើជីវិតលើអូនឯងហើយអូន! សូមអាណិតមេត្តាជួយបងផង ។

កុមារជ័យ សូមលោកកុំភ័យ! ចាំខ្ញុំទៅស្ដាប់ដំណើរការមើលសិន បើមានហេតុភេទដូចម្ដេច ខ្ញុំនឹងត្រឡប់មកការពារលោកវិញ ។

អាមាត្យ ស្រេចតែអូនឯងចុះ ។

កុមារជ័យក៏រត់ទៅកាន់ទីសំណាក់របស់អ្នកមេនាងកន្យា ក៏ត្រឡប់មកវិញប្រាប់អាមាត្យនោះថា លោកអើយ! អ្នកមេនាងកន្យាឡូឡាខ្លាំងណាស់ ថាគាត់ទៅបន្គន់អម្បាញ់មិញនេះ ឃើញមនុស្សរត់ស្ទូរទៅត្រង់ទីងងឹតដែលលោកទៅពួនសម្ងំជាដម្បូងនោះ ។

រឿងនេះមើលទៅគាន់មិនស្រួលមែនទែនហើយលោក! បើដូច្នេះសូមលោកប្រឹងនៅក្រាបឲ្យស្ងៀមចាំខ្ញុំយកសម្រាមមកចាក់ពីលើគ្របឲ្យជិតកុំឲ្យគេមករកមើលឃើញ ។

អាមាត្យនោះក៏ខំប្រឹងនៅសម្ងំស្ងៀម កុមារជ័យទៅកើបយកសម្រាមដែលគេបោះគរជាគំនរមកចាក់ហើយយកសម្រាមដែលនៅក្នុងធុង មានសម្បកចេក សម្បកស្វាយ នឹងកន្ទួចបន្ទុះស្រកាត្រីជាដើមមកចាក់ត្រួតពីលើសម្រាមទាំងនោះទៅទៀត ។ ហូរហៀរទឹកសំអុយធ្លាក់ទៅលើខ្លួនអាមាត្យនោះជោកទាំងអស់

អាមាត្យចេះតែទ្រាំរត់មិនហ៊ានហើបមាត់ហើបកឡើយ ។ លុះពេលទៀបភ្លឺ

ទ្វារព្រះបរមរាជវាំងជិតបើកហើយ កុមារជ័យរត់ទៅប្រាប់អាមាត្យនោះ ឲ្យចេញពីគំនរសម្រាមមក លូនសសៀតាមកំផែងខាងត្បូងខាងក្នុង មកក្រាបនៅក្បែរសសរក្លោងទ្វារខាងក្នុង ដែលមានគុម្ពផ្កាម្លិះមួយគុម្ពយ៉ាងស្រុំទ្រុម ៗ លុះអ្នកចាំទ្វារមកដល់ហើយ កុមារជ័យបាននិយាយនឹងអ្នកចាំទ្វារនោះថា យប់មិញនេះខ្ញុំឃើញមានសត្វអ្វីក្តី ៗ ប៉ុនពន្លឺអំពិលអំពែកនៅក្នុងគុម្ពស្មៅត្រង់នោះ មុនដំបូងខ្ញុំស្មានតែអំពិលអំពែក លុះសំឡឹងមើលទៅខ្ញុំឆ្ងល់ត្រង់ពន្លឺនោះនៅហ្នឹង មិនបានភ្លឹមភ្លែតដូចជាពន្លឺអំពិលអំពែកសោះ គឺដូចជាពន្លឺរបស់អ្វីមួយដែលគ្មានវិញ្ញាណ ខ្ញុំហៀបនឹងលូកដៃចាប់ តែខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាមិនហ៊ានចាប់ទៅវិញ ព្រោះក្រែងពន្លឺនោះជាពន្លឺអាបព្រាយ ៗ (នៅមានត)

បុណ្ណកុមារ

(៣)

វស្សុកៈនឹងនាយទាហានច្រើននាក់ទៀតស្ទុះចូល មកគ្រាហ៍យកសពលោកមេទ័ពទសយុទ្ធចេញពីបរិវេណទៅយ៉ាងប្រញាប់ . . .

ដំណឹងនៃការស្លាប់លោកមេទ័ពទសយុទ្ធ .... ស្លាប់ដោយថ្វីដៃរបស់បុណ្ណមាណព បានឮសុះសាយខ្ទរទៅពេញទាំងកងទ័ព .... ការបែកទ័ពក៏កើតឡើង....

ទាហាននៃទេវគីរីនគរចាញ់ប្រៀបគេ កំពុងតែដកថយរត់រាយគ្មានរបៀបបែបផែន រត់ដាច់តែគ្នាឯងស្លាប់ដូចគេហាល ....

សត្យាទរៈកុមារពីនិត្យឃើញដូច្នោះ ក៏ទ្រង់បញ្ជាឲ្យពួកទាហានបើកទ្វារនគរដេញ

តាមប្រយុទ្ធ ទាហាននៃទេវគីរីនគរដែលកំពុងតែរត់បែកខ្ញែកគ្នានោះ ក៏ត្រូវពួកទាហាននៃកល្យាណីបុរៈនគរដេញតាមកាប់សម្លាប់ចោលស្ទើរតែអស់ ។

សត្យាទរៈកុមារក៏ទ្រង់គង់លើទីនាំងសេះបំផាយដេញតាមសត្រូវដែរ ហើយមកទាន់ខ្មាំងមួយពួកធំដែលមានវិស្សុកៈនៅកណ្ដាលក្រុមនោះដែរ លុះវិស្សុកៈងាកមកឃើញសត្យាទរៈដូច្នោះ ក៏ស្មានថាជាបុណ្ណមាណព ព្រោះរូបកាយមុខមាត់ដូចគ្នា ។ វិស្សុកៈខាំធ្មេញឈានដោយការក្រោធខឹងទាញបង្វៀរសេះឲ្យបែរមកក្រោយវិញ ព្រមទាំងស្រែកថា

« អាបុណ្ណ ! អាកូនអ្នកសុំទាន ! អានេរគុណ ! អាឯងនឹងស្លាប់ព្រោះការនេរគុណរបស់អាឯងឥឡូវនេះជាមិនខាន ! . . . »

សត្យាទរៈស្រឡាំងកាំងនៅមួយសន្ទុះ ហើយក៏នឹកបានថាខ្លួនមានលក្ខណៈស្រដៀងនឹងបងខ្លួន ដែលអាចធ្វើឲ្យពួកទាហានខ្មាំងស្មានខុសថាជាបុណ្ណមាណពឬសត្យយុទ្ធ ។ សត្យាទរកុមារមិនបានឆ្លើយថាអ្វី គ្រាន់តែញាក់សេះឲ្យចូលសំដៅទៅរកវិស្សុកៈយ៉ាងរហ័ស ឯវិស្សុកៈក៏ចូលមកដែរដោយកំហឹងអារម្មណ៍ក្រេវក្រោធបានធ្វើឲ្យវិស្សុកៈក្រពុលមុខចូលមកប្រយុទ្ធដោយឥតប្រងប្រយ័ត្ន មិនយូរប៉ុន្មានវិស្សុកៈក៏ភ្លាត់ស្នៀតត្រូវនឹងសត្យាទរៈចាក់ត្រូវចំថ្ពាល់ខាងឆ្វេងហូរឈាមរហាម ។ វិស្សុកៈឈឺចិត្តខ្លាំងជាងឈឺស្នាមរបួស ព្រោះសត្យាទរៈសើចព្រមទាំងស្រែកបំអកឲ្យថា

« អញមិនមែនបុណ្ណមាណពទេ ! ឯបុណ្ណមាណពជាបងរបស់អញនោះ មិនមែនជាមនុស្សនេរគុណដូចសម្លាញ់ឯងថានោះទេ ! »

វិស្សុកៈនឹកឆ្ងល់ក្នុងចិត្តនៅពេលដែលបានឮដូច្នេះ ហើយក៏ញាក់សេះបំផាយគេចទៅចូលក្នុងចំណោមនៃពួកទាហានខ្លួនទៅ ។

ក្នុងទីបំផុតកងទ័ពនគរទេវគិរីក៏បរាជ័យ ខូចបង់មេទ័ពម្នាក់និងរបួសស្លាប់ជាច្រើន លុះប្រមូលប្រជុំប្រឹក្សាគ្នាទៅក៏ឃើញថាមិនអាចនឹងធ្វើដំណើរការសង្គ្រាមតទៅទៀតបាន ក៏ដកកងទ័ពថយវិលត្រឡប់ចូលទៅកាន់ទេវគិរីនគរវិញ ។ សត្យាទេវរាជកុមារបានលើកទាហានដេញតាមទៅទាល់តែដល់ទល់ដែន លុះឃើញថាពួកខ្មាំងគេចកៀសខ្លួនចេញទៅឆ្ងាយហើយ ក៏លើកទ័ពចូលមកកាន់បុរីវិញ នាកណ្ដាលការស្រែកថ្វាយពរជ័យរបស់ប្រជាជន ដែលចេញមកទទួលយ៉ាងណែនណាន់តាន់តាប់...

ឯបុណ្ណមាណពឬសត្យយុទ្ធរាជកុមារ លុះឮថាលោកមេទ័ពទសយុទ្ធឪពុកចិញ្ចឹមដែលមានគុណជាទម្ងន់លើខ្លួនស្លាប់ក្នុងទីសមរភូមិដូច្នោះ ក៏យំសោកសៅកន្ទក់កន្ទេញមិនទឹកនាដល់បាយទឹក ។ ព្រះរាជបិតានិងសត្យាទេវរាជអនុជក៏ចេះតែលួងលោមជានិច្ច តែក៏មិនអាចធ្វើឲ្យសត្យយុទ្ធរសាយទុក្ខទៅបាន ។

កងទ័ពនៃទេវគិរីនគរដែលបែកទ័ពទៅនោះ លុះធ្វើដំណើរប្រហែលជាពីរអាទិត្យក៏បានមកដល់នគរវិញ ។ ការបរាជ័យម្ដងនេះបានខូចខាតស្លាប់បង់ទាហានជាច្រើនរួមទាំងលោកមេទ័ពទសយុទ្ធដែលជាបុគ្គលដ៏សំខាន់ម្នាក់ទៀតផង ហើយបុណ្ណមាណពបុគ្គលដែលវិស្សុកៈនឹងពួកពលដែលរស់រួចពីសេចក្ដីស្លាប់ទាំងឡាយដេរដាសាថាជាមនុស្សនេរគុណនឹងជាចារបុរសរបស់ខ្មាំងសត្រូវ ។

ចំណែកខាងនាងកុសលាបានតែខំយំសោកតែម្យ៉ាង ព្រោះនាងខាតបង់ទាំងឪពុកនិងទេវបុត្រជាទីស្នេហាទៅព្រម ៗ គ្នាគួរឲ្យអាសូរនាងដែរ ! នាងយំសោកទាល់តែទឹកភ្នែកគ្រប់តំណក់ស្ទើរតែនឹងក្លាយទៅជាឈាម នាងបានឮវិស្សុកៈនិយាយថា បុណ្ណមាណពជាអ្នកបាញ់លោកមេទ័ពទសយុទ្ធឪពុករបស់នាងស្លាប់ សេចក្ដីសោកសៅក៏ក្លាយ

ទៅសេចក្ដីក្រេវក្រោធណាយទ្បំនឹងសេចក្ដីស្នេហា ព្រោះនាងស្រឡាញ់គេស្ទើរស្លាប់ មិនគួរគេតបគុណនាងបែបនេះសោះ នាងយំផងគិតផងថាប្រសិនណាបើមានឱកាសបានជួបនឹងបុណ្ណមាណពក្នុងថ្ងៃណាមួយ នាងនឹងធ្វេចក្ទុកប្រហារចោលដើម្បីបូជានូវកំហឹងនឹងសេចក្ដីស្នេហា ។ (នៅមានត)

ប្រវត្តិក្មេងកំព្រា (ត)

ពីរថ្ងៃមកហើយសំណាងត្រូវទទួលវេទនាបែបនេះ សូម្បីទឹកមួយដំណក់ចូលដល់ពោះក៏គ្មានឡើយ ហើយមិនមានសង្ឃឹមដល់ការរស់រានមានជីវិតទៅមុខទៀតទេ គឺជឿជាក់ក្នុងចិត្តថាអាត្មាអញនឹងស្លាប់ជាប្រាកដ បើសិនជារាត្រីមួយបានកន្លងផុតទៅទៀត ។

គួរឲ្យចំឡែកណាស់ក្នុងពេលដែលសំណាងកំពុងតែសន្ទប់ ក្នុងចំណងផ្អោបគល់ឈើធំ ពេលនោះស្រាប់តែមានកងរក្សាខេត្តមួយក្រុម កំពុងតែដើរប្រពាតនាទីកោះនេះ ក្នុងចំណោមនោះគេឃើញដង្ហោប្រសើរ នឹងនារីធនសាវឿនដើរជាមួយផង ដែលមានសំលៀកបំពាក់ជាឯកសណ្ឋានដើរព្រៃកាត់តម្រង់មកទីនេះ គេពុំបានដឹងថាទីនេះជាអ្វីទេ ដោយគេឃើញសំណុះជម្រំដែលសល់អំពីភ្លើងនេះ គេក៏ស្មានបានថាប្រហែលជាជម្រំនៃពួកនេសាទណាមួយ បានជាគេចង់ដឹងហេតុការណ៍នៅទីនេះ ។

លោកដង្ហោនឹងនារីធន-សាវឿនដើរបែកពីគេ តម្រង់ទៅគល់ឈើមួយដែលគេស្មានបានថា មានបង់អ្វីមួយនៅទីនោះ

«បងសំណាង!» សម្រែករបស់នារីធន-សាវឿនស្រែកឡើង ហើយក៏ដួលសន្ទប់ស្មារតីក្បាលក្នុងទីនោះទៅ

លោកជន្មើនិមិត្តតែបានដឹងច្បាស់ហើយ ក៏ចាត់កងរក្សាខេត្រទាំងអស់ឲ្យកាត់បំណាក់អ្នករងគ្រោះនេះសែងយកទៅកាន់ដម្រាំលោកនៅមាត់ទឹក ទីងសែងនារីធន-សារឿនកំពុងសន្លប់យកទៅផង

ផ្ទះតូចមួយ ដែលគេសង់ឡើងនៅមាត់ទឹក មានអាកាសត្រជាក់ទីងម្លប់ឈើគួរឲ្យរីករាយ, នៅក្នុងផ្ទះនោះ គេឃើញនារីមួយរូបកំពុងតែខ្នះខ្នែងជាទីបំផុតក្នុងការបំរើអ្នកជម្ងឺមួយរូបដែលកំពុងតែដេកស្តូកស្តឹងនៅលើគ្រែ នាងបញ្ចុកបបរទឹកក្តៅត្រជាក់សព្វយ៉ាង នាងសប្បាយចិត្តហើយរីករាយយ៉ាងក្រៃលែង

" ម្តេចបង! បានធូរស្រួលក្នុងខ្លួនបន្តិចហើយ ,, ធន-សារឿន សួរទៅអ្នកជម្ងឺ

" បើបានអូននៅដិតបងយ៉ាងនេះ មុខជានឹងស្បើយស្រឡះនៅពេលបីថ្ងៃខាងមុខទៀត ,, សំណាងឆ្លើយ

— " ខ្ញុំស្មានថាមិនបានជួបបងទេ! មើលទៅ ! ,,

— " ម្តេចក៏អូនបេះតែទន្ទឹងបងខ្លាំងម្ល៉េះ អូនដឹងទេ ថាបងជាកូនអ្នកកំសត់មួយរូបដែលគ្មានឋានៈនិងកិត្តិយស ,,

— " ខ្ញុំថាបងជាបុរសមួយរូបត្រូវមានកិត្តិយសជាងគេទាំងអស់ ,,

— " ដោយហេតុតែខ្ញុំ ..... ស៊ូនៅក្រៅមួយជីវិតបើមិនជួបនឹងបង ,,

— " ឱ ! ចុះអូននឹងទុកបងជាអ្វី? ជា .... ឬ? បងមិនស្មានថាមានកញ្ញាវាសនាដល់ទៅប៉ុណ្ណោះទេ , កុំអី ហេះអូន! ក្រែងនាំអូនខ្មាសគេព្រោះតែបងជាអ្នកក្រីក្រដឹង?,,

— " នេះជាការៈរបស់អូនទេ ចិត្តអូនបានបង្គាប់រួចមកហើយ បើស្និទជាបងមានការស្មោះនឹងអូនមែន ! (ទៅមានត)

រោងពុម្ពអរិយ
នៅខាងត្បូងផ្សារអូរឫស្សីសង្កាត់លេខ៥